

Datum

2022-06-16

Vår referens

Jesper Bokefors

Förvaltningsjurist

jesper.bokefors@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om demokratisk styrning av upphandlingsprocessen, Stadskontoret FRI-2022-224

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion där det föreslås att Malmö stads inköspolicy revideras för att stärka det politiska ansvaret för upphandlingsprocessen samt att nämnderna tar fram förslag på tak för kontraktsvärdet för upphandlingar, för när nämnden ska vara beslutsfattare. Fritidsnämnden genomför sällan upphandlingar vars kontraktsvärde uppgår till så stort värde att upphandlingen behöver annonseras. Den absoluta merparten upphandlingar sker genom direktupphandlingar till förhållandevis små värden eller genom avrop från ramavtal.

Redan idag finns regler i fritidsnämndens delegationsordning som innebär att beslut om att inleda upphandling av principiell beskaffenhet inte får tas av de anställda tjänstepersonerna utan ska tas av de förtroendevalda. En faktor som kan tala för att en upphandling anses vara av principiell beskaffenhet är kontraktets värde, varför bestämmelser om en form av tak redan får anses finnas. Fritidsförvaltningen kan se ett värde i motionens förslag ur en politisk kontrollsynpunkt men ser samtidigt fördelar också med nuvarande hantering som innebär en flexibilitet.

Förslag till beslut

1. Fritidsnämnden godkänner yttrandet.
2. Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

- Motion demokratisk styrning av upphandlingsprocessen
- Tjänsteskrivelse Fritidsnämnden 220621
- Yttrande fritidsnämnden 220621

Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2022-06-07

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2022-06-16

Fritidsnämnden 2022-06-21

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Bakgrund

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion där det föreslås att Malmö stads inköspolicy revideras för att stärka det politiska ansvaret för upphandlingsprocessen samt att nämnderna tar fram förslag på tak för kontraktsvärdet för upphandlingar för när nämnden ska vara beslutsfattare.

Fritidsförvaltningens synpunkter

Varje nämnd i Malmö stad utgör en egen upphandlande myndighet och har således ansvar för de inköp som görs inom nämndens verksamheter. Fritidsnämndens verksamheter genomför sällan upphandlingar som uppgår till så höga kontraktsvärden att de behöver annonseras. Den absoluta merparten inköp av varor och tjänster som görs sker genom direktupphandling till förhållandevis små belopp eller genom avrop från kommundemensamma ramavtal.

Delegation avseende beslutsfattande gällande upphandlingar sker idag till fritidsförvaltningens ("förvaltningen") olika chefsroller, sektionschefer, enhetschefer, avdelningschefer samt direktör. Dessa upphandlingar till mindre belopp menar förvaltningen bäst hanteras av tjänstepersoner. Med anledning av hur motionen är utformad får det förstås som att det inte är dessa mindre upphandlingar som motionens förslag berör utan det gäller upphandlingar för betydligt större summor. Som exempel lyfts i motionen fram att för arbetsmarknads- och socialnämnden får nämnden behandla ärenden först när upphandlingens kontraktsvärde uppgår till minst 50 miljoner kronor. Upphandlingar av det slag som beskrivs i motionen som berör så stora belopp är mycket ovanliga i fritidsnämndens verksamheter, det kan därför ifrågasättas till vilken utsträckning fritidsnämndens hantering skulle förändras i praktiken om motionens förslag blev verklighet. Samtidigt kan det inte uteslutas att också upphandlingar vilka uppgår till ett omfattande kontraktsvärde genomförs framöver, om än sällan.

I fritidsnämndens delegationsordning finns redan idag en bestämmelse som innebär en form av tak för när tjänstepersonerna inte får besluta om att inleda en upphandling. I punkt 4.8 i delegationsordningen anges att Beslut om att inleda upphandling som är av principiell beskaffenhet, samt upprätta förfrågningsunderlag är delegerat till fritidsnämndens arbetsutskott. Tjänstepersonerna har således inte rätt att fatta beslut om denna typ av upphandlingar. Ett kriterium som kan vägas in när en bedömning sker ifall en upphandling är av principiell beskaffenhet är kontraktsvärdet. Om ett kontrakt uppgår till mycket stora belopp kan det tala för att kontraktet inte ska tas av en tjänsteperson utan av de förtroendevalda i fritidsnämndens arbetsutskott. Här kan även andra kriterier tas i beaktande såsom exempelvis kontraktets längd, dess omfattning och typ av upphandling. I praktiken tillämpas delegationsordningen redan idag så att vid omfattande upphandlingar lyfts dessa av förvaltningen med fritidsnämnden på ett informellt eller mer formellt sätt.

Nuvarande delegationsordnings bestämmelser innebär en avvägning mellan vilka upphandlingar som fattas på tjänstepersonernas nivå respektive på de förtroendevaldas nivå. Nuvarande bestämmelser ger fritidsnämndens chefer ett effektivt beslutsfattande i de mängder av mindre och/eller för verksamheten normala upphandlingar, samtidigt som det fåtal upphandlingar som sticker ut avseende kontraktsvärde eller av andra skäl, beslutas av de förtroendevalda. Det kan

finnas fördelar att inte bara göra bedömningen genom ett tak som berör kontraktsvärdet utan även ha möjlighet att väga in andra parametrar i bedömningen kring när en upphandling ska beslutas av de förtroendevalda.

Samtidigt ska klargöras att upphandlingar av principiell beskaffenhet är delegerade till fritidsnämndens arbetsutskott. Fritidsnämnden i sin helhet beslutar därför inte nödvändigtvis om några upphandlingar, ens vid höga kontraktsvärden. Det framgår menar förvaltningen inte helt klart av motionen om dess syfte är att lyfta upp stora upphandlingar till de förtroendevalda, vilket kan vara ett arbetsutskott, eller om det ska ske till nämnderna i sin helhet.

Förvaltningen kan se fördelar med att bifalla det i motionen lämnade förslaget på så vis att den politiska kontrollen över stora upphandlingar ökar, vilket skulle kunna öka den demokratiska förankringen i handläggningen där de förtroendevalda bär det yttersta ansvaret. Det är däremot viktigt menar förvaltningen att ett sådant eventuellt tak i sådana fall inte sätts för lågt, så att effektiviteten i verksamheten riskerar att begränsas. Förvaltningen kan samtidigt se fördelar med att avslå det i motionen lämnade förslaget till förmån för det system som tillämpas i nuvarande delegationsordning som också i praktiken innebär en politisk kontrollsynpunkt, men samtidigt ger en större flexibilitet.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]